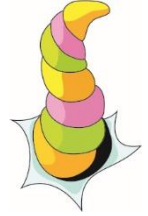

ČERVÍČEK

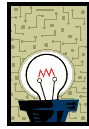
3. číslo

apríl 2016

ZŠ Sadová 620, Senica

Videli sme...

Tvoríme

Interview s...

Učiteľia vám

Šport

Červíčkoviny

Editoriál

John W. Schlatter: Som učiteľ

„**Som učiteľ.** Narodil som sa v tej chvíli, keď z úst dieťaťa zaznela prvá otázka. Som veľa ľudí na veľa miestach. Som Ezop a Hans Christian Andersen odkrývajúci pravdu v nespočetných príbehoch. Som Marva Collins bojujúca za právo všetkých ľudí na vzdelanie. Som tými, ktorých mená a tváre sú už dávno zabudnuté, ale ktorých prednášky a osobnosť zostanú navždy uchované v úspechoch ich študentov. V priebehu celého dňa na požiadanie robím herca, priateľa, zdravotnú sestru i lekára, trénera, hľadám stratené veci, požičiavam peniaze, robím taxikára, psychológa, náhradníka rodičov, obchodníka, politika a strážcu viery. **Som paradox. Najhlasnejšie rozprávam vtedy, keď najpozornejšie počúvam.** Najväčšie dary, ktoré dávam svojim študentom, sú zároveň tým, čo by som vďaka od nich prijímal. Mojm cieľom nie je materiálne bohatstvo. **Ale celé dni hľadám poklady, hľadám nové možnosti, ako využiť nadanie mojich študentov, vytrvalo pátram po tých vlohách, ktoré niekedy študenti sami v sebe pochovávajú.** Architekt dobre vie, že ak stavia presne, jeho budova bude stáť stáročia. **Učiteľ dobre vie, že ak stavia s láskou a pravdou, to, čo postaví, vydrží naveky.**“

(Jack Canfield, Mark Victor Hansen:
Slepačia polievka pre dušu, ISBN: 8085752255)

Prečo denne opäť **s láskou a trpezlivosťou** predstupujeme pred svojich žiakov alebo študentov, hoci nás sklamali a rozľútovali: ignorovaním, drzosťou, provokovaním, vzájomným ubližovaním, ľahostajnosťou, „mobilovou a tabletovou“ závislosťou, lenivosťou a obmedzenosťou...? Pre zmysel a napredovanie života, lebo učiteľ je prítomný pri zázraku formovania osobnosti. Predsa len, napriek mnohým negatívam, máme možnosť vidieť znovuzrodenie života – dychtivosť po poznaní, nové myšlienky, nové životné osudy. Prichádza kompenzácia, keď učiteľ môže asistovať pri objavovaní, hľadaní a nachádzaní. Učiteľské povolanie je síce zápasom s nevedomosťou, ľahostajnosťou, predsudkami a hlúposťou, ale učiteľ sa predsa vždy spojí v tomto boji s inteligenciou, zvedavosťou, dôverou, láskou, s morálkou a empatiou. Minulosť každého učiteľa je bohatá na spomienky o ľudských osudoch a niektorí z nás žijú v spomienkach najmä študentov vďaka svojim postojom, názorom, úvahám, vďaka morálke. Som presvedčená, že deti popri vzorcoch, poučkách a príbehoch, prijímajú aj čosi podstatné z nášho vnútra, to najlepšie z našej osobnosti. Ja osobne by som ako **základnú podmienku voči novej vláde a celej spoločnosti žiadala úctu voči vzdelaniu a učiteľom**, ktorá tu absentuje, a ktorá tu vlastne chýba už sedemdesiat rokov. Úctu, motiváciu, účinnú spoluprácu, pomoc a podporu: rodičov, inštitúcií, politikov, vlády, ekonómov, štátu...

PaedDr. Žaneta Pikartová

Videli sme...stalo sa

So začiatkom nového kalendárneho roku sme gratulovali 6 „všedkovedkom“ našej školy. **Timur Jačanin, Lívia Lehotská, Klára Kičková, Natalka Ščepková, Milota Mikulová a Kristína Zlochová** v celoslovenskej vedomostnej súťaži patrili k tretine najmúdrejších vo svojej vekovej kategórii. Do súťaže sa zapojilo až **14 309** detí z celého Slovenska.

11. 1. - 15. 1. 2016 a 18. 1. - 22. 1. 2016 - siedmci sa učili lyžovať alebo sa v lyžovaní zdokonaľovali pri liečebnej osade Tatranská Kotlina vo Vysokých Tatrách.

Školský karneval detí 1. – 5. ročníka **vo februári** „navštívili“ už tradične najmä krásne malé princezné, videli sme čertov, ježibaby, kostlivcov, vodníkov, víly, včeličky, šašov, lienky, objavil sa nejednen Spider-Man a Superman, ale prevládali negatívne vzory: upír, neidentifikovateľné obludy, ale aj vojaci či polícia i obyčajní hrdinovia... Všetci sa však zabávali. A väčšina z nich dúfala, že prišla v tej najoriginálnejšej a najkrajšej maske.

Február 2016 patril tiež sviatočnosti umeleckého prednesu. V školskom kole **Hurbanovho pamätníka** si postup do vyššieho kola vybojovali najlepší víťazi vo svojej kategórii: Barbora Ravasová, 2.A, Terézia Nemčeková, 2.A, Kamila Nečasová, 4.A, Natália Svatíková, 4.A a Simona Pavelková, 9.A. 15. marca 2016 v obvodnom kole získala **Kamila Nečasová 3. miesto v kategórii poézia** po prednese veršovanej rozprávky F. Hrubína O Palčičkovi, ktorý narástol.

Úspešní sme boli tiež v niektorých marcových okresných súťažiach: **v obvodnom kole Pytagoriády** sa môžeme pochváliť úspešným riešiteľom v kategórii šiestakov: Patrik Opalek, v kategórii žiakov piateho ročníka patril k úspešným riešiteľom Richard Jačanin a Denis Glos, Ondrej Cibula bodoval za štvrtákov a Viktória Opalková za tretiačov. **V geografickej olympiáde** nás reprezentovali v kategórii žiakov 5. ročníka Denis Glos a Richard Jačanin, ktorí sa stali úspešnými riešiteľmi.

Výrazný úspech sme zaznamenali v Olympiáde z anglického jazyka: v obvodnom kole, ktoré sa konalo v januári, v kategórii 1A získala Kristína Juríčková pod vedením Mgr. Jureňovej prvé miesto a v kategórii 1B Filip Barančík 2. miesto pod vedením Mgr. Chomovej. V matematickej olympiáde bol náš geniálny piatak Richard Jačanin z V.C druhý.

V projektovej časti biologickej olympiády okresného kola sa Matej Kička z 9.A umiestnil na 1. mieste. Rovnaké miesto získal Matej Kička na krajskej úrovni, predstavil projekt Chov včely medonosnej. Blahoželáme!

Vesmír očami detí - súťaž, ktorej sa v tomto roku konal už 31. ročník. Z okresov Senica a Skalica sa do nej zapojilo 38 materských, základných a základných umeleckých škôl, ktoré spolu zaslali **324 prác**. Z týchto prác porotcovia, pán Ľubomír Miča a Mgr. Ladislav Košinár, vybrali v každej z piatich kategórií po 5 prác bez určenia poradia, a tie budú po skončení výstavy v Záhorskom osvetovom stredisku Senica odoslané do celoslovenského kola, ktoré sa uskutoční v Slovenskej ústrednej hviezdárni v Hurbanove. Hodnotenie prác v celoslovenskom kole by sa malo uskutočniť 8. apríla 2016. Našu školu reprezentovali svojimi prácami dve žiačky: Ema Poláková 5. A s prácou „Vesmírny mužiček“ a Alžbeta Reptová 8. A s prácou „Šťastná planéta“. **Práca Betky Reptovej patrila medzi päť porotou ocenených prác v kategórii 5. - 9. ročník ZŠ - výtvarná práca postupuje do celoslovenského kola.**

Mgr. Marta Buriánová

Piatačka **Karolína Koníková** získala vo vekovej kategórii 10 – 12 rokov v okresnom kole **1. miesto**. Jej text - **Ak máš rád a majú ťa radi, si bohatý**, bude okres Senica reprezentovať v celoslovenskom kole.

21. 3. 2016 sa žiaci 3. a 4. ročníka zúčastnili besedy so slovenským spevákom, hudobníkom a spisovateľom Branislavom Jobusom.

Športové súťaže reprezentoval futsal (halový futbal), v ktorom naši **futbalisti získali prvé miesto v krajskom kole**. Mário Hollý, Marko Totka, Erik Bašista, Erik Závodský, Lukáš Šurek, David Javorský a Viktor Mička budú školu reprezentovať v celoslovenskom kole. **V krajských majstrovstvách vo volejbale naši chlapci obsadili druhé miesto.**

Galériu súťaží uzatvára interná súťaž **Čitateľské schopnosti**, v ktorej si 22. marca 2016 19 žiakov 5. a 6. ročníka otestovalo schopnosť čítať s porozumením, jazykovú inteligenciu, schopnosť kriticky myslieť. O **prvé miesto** sa delili s rovnakým počtom bodov opäť **Richard Jačanin z V.C a Simona Khulová zo VI.A**, druhé miesto obsadili Karolína Bayerová zo VI.B a Sára Čederlová zo VI.A. V apríli štartujeme druhé kolo pre žiakov 7. a 8. ročníka.

Tvoríme

Dominik Šimko: Mokrý muž

V jednom malom mestečku, Libletone, na začiatku pustého lesa stál dom.

Na prvý pohľad bol veľmi starý, zanedbaný a pochmúrny. Dávna sláva a majestátnosť domu už boli takmer zabudnuté. Avšak ešte pochmúrnejší a čudnejší bol jeho majiteľ. Povráva sa, že je z grófskeho rodu, ktorý tu kedysi žil, a tak sa o ňom šírili rôzne strašné historky. Vraj je posledný zo šľachtického rodu, ktorý býval široko-diaľko známy množstvom psychopatov, ktorí doň patrili. A tento muž nebol výnimkou. Vraví sa o ňom, že v Libletone žije iba preto, aby sa staral o záhradu a hľadá nových kupcov domu. Pred domom už nejaký čas visí ceduľa „na predaj“, ale pomaly žiaden záujem o dom nie je. Každý pozná príbeh o tom, ako sa v dome udiala vražda neobvyklým spôsobom, ale nik nevie akým, ako Mokrého muža dedko zošalel v dome vidiac príznaky, ako Mokrého muža žena, Lilien, zomrela v dome na dehydratáciu a jej duševná schránka prežíva v zákutiach domu, a že ich psychiatier skočil z útesu. Iní vravia, že ho zožrala jedna z mäsožriaviek.

Okolo jeho veľkého domu sa tiahne obrovský, mohutný drevený plot. Iba cez maličké medzery prežrané drevotočmi je vidno časť jeho záhrady. Tú má obrovskú. Rastie v nej množstvo rastlín, no najmä mach, ktorý pokrýva aj väčšinu fasády jeho domu.

Je veľmi nespoľočenský. Nemá žiadnych priateľov a von vychádza len keď prší, no vtedy sa mu každý vyhne oblúkom. Ojedinele vychádza aj keď je slnečno, ale vtedy má celé oblečenie premočené, ako sa stále oblieva nejakou vodou z fliaš, čo vytáhuje z vreciek kabátu . Nikdy nemá dáždnik, iba veľký čierny klobúk, len premočené oblečenie a paličku, o ktorú sa podopiera.

Je obyčajný upršaný deň. Väčšina ľudí schovaná doma, iba Mokrý muž, vlastným menom Edward, sedí na lavičke, pozoruje kvapkajúci dážď a bandu pubertiakov popíjajúcu alkohol z nejakej červenej fľaše.

Pred domom pestuje obrovské mäsožravky dosahujúce až jeden meter. Každé ráno ich presne o ôsmej kŕmi a o pol deviatej si sadne na trávnik a rozpráva sa s nimi. Myslí si, že mäsožravky sú spojené so životom mŕtvych.

Veľmi veľa preňho znamenajú a urobí čokoľvek, aby ostali chránené. Predsa sú to jediné, čo má.

Keďže vychádza zväčša iba v daždi, tak má vylepšený ostrekovač. Väčší tlak a silnejší prúd vody dosiahne to, že voda strieka do výšky až jeden a pol metra.

Ako zväčša, je veterný a upršaný deň. Edward už dlhší čas nebol vonku v meste, tak sa rozhodol ísť na prechádzku.

Otvorí dvere a vyjde von. Z vrecka vytiahne veľký kovový kľúč a zamkne bránu. Poriadne sa nadýchne a vkročí do ulíc Libletonu. Chladný vánok mu ofúkne jeho vždy premočené oblečenie a po jeho tele mu nabiehajú zimomriavky.

Na obzore zbadá známu bandu pubertiakov vždy popíjajúcu alkohol z nejakej červenej sklenenej fľaše. Zodvihne k nim hlavu a studený vánok mu vanie do tváre.

Edward cíti studený vzduch až pod klobúkom, keď vietor zosilnie. Vietor už naozaj fúka a Edwardovi náhle odletí jeho obrovský klobúk. Prudko sa otočí a vidí už iba odvanutý klobúk poletujúci v diaľke.

Vietor utícha a klobúk po čase klesá k zemi. Nejaká žena v oranžových šatách sa zohýna a klobúk dvíha. Edward pridá do kroku. Zrazu má ženu v oranžovom na dosah ruky.

„Dobrý deň, domnievam sa, že toto patrí vám,“ s úsmevom mu podáva klobúk. Schmatne klobúk a pobral sa mlčky domov.

Nieкто klope na bránu. Z tejto situácie je zmätený. Od smrti Lilien nik na staré červotočmi prežraté vráta nezaklopal. Ale nasadí si klobúk a ide otvoriť.

„Zas vy?“ poznamená sarkasticky.

„Priniesla som vám jablkový koláč,“ povie nevšímajúc si sarkazmus.

„To vidím. Ale ja vážne nemám čas a ani náladu.“

„Moja teta mi o Vás veľmi toho vravela. Ale ja jej nič neverím. Nemyslím si, že by ste bol taký, iba potrebujete priateľov a...“ ani nedopovedala a Edward jej pred nosom zabuchne vráta a s prázdnyimi rukami sa poberie pohovárať sa s mäsožravkami.

Jedného veterného ale slnečného rána sa Edward zobudil o siedmej v jeho premočenej vŕzgajúcej posteli. Naraňajkoval sa, šiel zapnúť ostrekovače, pripraviť raňajky pre mäsožravky, ktoré zabalil do zašpinenej šedej Lilienej stóly. So stólou a paličkou v ruke už kráča k dverám. Oprie si paličku o stenu, schytí a odomkne kľúčku. Paličku si zoberie naspäť do ruky a zdvihne hlavu, na ktorej má veľký čierny klobúk a ostane ako prikovaný. Štola mu vypadne z ruky. Zreničky sa mu rozširujú, a dúfa, že je iba v zlom sne. Tráva a mäsožravky obhoreli a vďaka postrekovačom sa nepodpálil schátraný drevený dom.

Tento pohľad mu vyrazí dych. Vojde do záhrady, kolenami padne na zem, ruky zaborí do hliny so slzami v očiach a hnevom v duši.

„Nieeee!“ kričí na plné hrdlo plné chaosu, nervozity a beznádeje. Poíde k jednej mäsožravke, zodvihne jej čiernu papuľu a ona naspäť padá na zem. Skúša to znovu a znovu s nádejou, ale nič.

Poobzerá sa vôkol seba a cez zaslezené oči si všimne niečo zelené. Všetky ostatné mäsožravky, rastliny a tráva obhoreli okrem jednej malej mäsožravky, ktorá sa stále týči k slnku. Hneď krívajúc poíde k nej, paličku položí na trávnik a s rukami ju vyhrabáva zo zeme aj s kôpkou hliny. Zodvihne paličku a v ruke držiac jeho pozostávajúce bohatstvo a nádeje sa vráti dovnútra. Mäsožravku s hlinou vloží do pohára a odvtedy si ju stále drží pri sebe a chráni ju celým telom. Plný rozčúlenia sa vracia do záhrady so semenami trávy a rozsieva ich. Všimne si fľašu, ktorá ostala po podpaľáctve. Zanesie ju dnu, a keď ju napokon skúma, vynorila sa mu spomienka. Fľaša je červená.

Objaví sa mu myšlienka, keď raz sedel na lavičke a jedni pubertiaci pili presne z takej istej fľaše a keď sa raz prechádzal, videl ich znovu. Mala tú istú etiketu a ešte stále z nej páchol alkohol.

Započuje buchtot dverí. Stále so slzami v očiach šuchtavo otvorí dvere. Neodbytno vtrhne dnu žena teraz v tyrkysovom zrejme aj s manželom.

„Pán Edward. Je mi hrozne ľúto, čo sa vám prihodilo, ale...“ nestihne dopovedať vetu, keď sa Edward už vážne psychicky zruíti.

„Prihodilo?!“ už vážne kričí, „takže prihodilo hej? Mne sa nič neprihodilo! To nejakí papľuhovia so soplom pod nosom a rozumom nikde mi hodili zápalnú fľašu do záhrady a podpálili mi to, čo som mal najvzácnejšie. Moja žena, Lilien zomrela na dehydratáciu a preto som stále mokrý, stále pijem vodu a stále som späť s vodou. Bez vody nevydržím viac ako tri hodiny. I keď som možno narušený, ale pre mňa to má všetko zmysel. Cez mäsožravky som sa mohol rozprávať s Lilien, pretože sú prepojené so životom mŕtvych. A oni mi veľkú časť toho všetkého zobrali. A vám to príde, že sa to prihodilo?“

„Netušila som to všetko okolo vašej manželky. Ja len, že...“

„Nechápem, o čo vám ide. Zato, že ste mi zdvihli jeden klobúk sa mi natrepete do domu so súcitením. Óóó, aké dojemné. Čo si vy o sebe myslíte?!“

„Všetci vravia, aký ste a nám to tak nepripadalo, takže ste ma začali zaujímať, keď máte takú povest' v Libletone. A chápem, že máte teraz psychickú labilitu z toho všetkého, čo sa vám stalo, tak by som vás chcela nejako rozveseliť.“

„Takže vy by ste ma chceli rozveseliť, hej? Nepodarí sa vám to. Ja som taký pochmúrny a bez života. Za tie roky, čo vás ľudia obchádzajú sa človek zmení. Ale stále nechápem prečo ma otravujete.“

„Pane, my sme vám sem prišli pomôcť. A ak o to nestojíte, ideme preč!“ Po prvýkrát prehovorí muž stojaci vedľa ženy. Obrátili sa na odchod, ale Edward ešte prehovoril. Edward sa rýchlo spamätá.

„Nie!“ pohotovo vykrikol, „to nie je všetko. Okrem toho, že mi zobrali všetko, na čom mi záležalo, už nemám z čoho platiť dane za dom a ak ho do posledných dvoch dní nepredám, budem sa musieť odsťahovať. Pozrite sa na mňa. Som jeden Mokrý muž s paličkou v ruke, ktorého keď vyst'ahujú nemá kam ísť. Ved' mám len pár rokov, ba možno len mesiacov do smrti...“ zmiernuje tón hlasu. Zrejme upútava ženu tyrkysových šatách.

„No, my sme sem došli pozrieť len tetu, ale rozmýšľali sme, že sa sem, do Libletonu, prísť'ahujeme. U tety byť' nemôžeme, lebo má aj deti, ktoré u nej žijú, tak hľadáme nejaký dom. A teoreticky vzaté, tento dom má základy a všetko v poriadku, len potrebuje rekonštrukciu a my neveríme týmto legendám a klebetám. My vám vybudujeme malý príbytok v záhrade.“ Edwardovi žiaria oči.

„Síce neviem, prečo toto robíte, ale súhlasím. Ani mi za tento dom nemusíte nič dávať. Pokojne sa sem hneď nast'ahujte!“

„Tak dobre. Skočíme si po veci a o takú hodinu, dve prídeme.“

Teraz to tomu pubertiakovi, čo popíjal z červenej fľaše všetko vrátim aj s úrokmi. I keď bol s tou bandou viem, ktorý to je a nech len počká.

„Tak sme tu,“ prerušia tok Edwardových myšlienok.

„Dobre. Tu sú všetky kľúče a ja si idem len niečo vybaviť.“ Nenápadne si pod mokré oblečenie vsunie nôž, nasadí si klobúk z vešiaka a zazrie sa v zrkadle. Vidí dedka, ktorý od včerajšieho dňa zostarol o päť rokov, dedka, čo má kruhy pod očami a jeho zošúverená tvár sa javí celom bez duše, no plná krutej pomsty. Na malom stolíku pri dverách zazrie v pohári zasadenú mäsožravku. V pravej ruke má paličku a vo vrecúšku nôž. Pohár vezme do ľavej ruky a prihovorí sa:

„Tak čo, Lilien, ideme naňho spolu?“

Tvoríme Európa v škole 2016

Veková kategória 2 - Som, kto som ***Karolína Koníková: Ak máš rád a majú ťa radi, si bohatý***

Som dievča, ktoré veľmi rado pomáha tým, čo to potrebujú. Nemám rada, ak je niekto sebecký, nedokáže alebo nechce pomôcť. Priala by som si, aby všetci na tomto svete boli zdraví. Je mi veľmi ľúto detičiek v Afrike, pretože sú hladné a my tu máme blahobyť a prebytok. Rada by som pomohla, ale som veľmi malá na to, aby som letela do Afriky a pomáhala. Je mi jedno, či majú inú farbu pleti, ja sa budem ku všetkým vždy správať kamarátsky a možno svojím postojom a záujmom niečo zmením. Zmenili by sme, keby sme neboli ľahostajní k problémom, nedostatku a utrpeniu iných. Aj pápež František opäť minulý rok viackrát upozornil na hlad a nerovnosť vo svete. Viem, že sa plytvá, vyhadzujú sa ešte použiteľné veci a mnohí sa prejedajú. Ja si želám, aby to tak nebolo a často sa trápim.

Prečo potrebujeme mať napríklad tri zimné bundy, niektoré ženy majú ku každým šatám inú kabelku a iné topánky? Prečo niekto uprednostňuje topánky značky Puma, Adidas, Nike, Converse a niekomu stačia obyčajné tenisky? Prečo si väčšina detí želala k Vianociam drahé tablety, mobily, PlayStation 4, ale len niektorí si priali spoločenskú rodinnú hru?

Ja som to pochopila, bohatstvo vidím v svojej rodine, ale to sú hodnoty, ktoré mi ukázali moji rodičia svojou láskou a starostlivosťou. Je príjemné si kúpiť čokoľvek a nemať starosti, ale dôležitejšie je mať lásku blízkych ľudí, to mnohým bohatým chýba. A keďže im chýba láska, skutočná rodina, zmysel, vidia zmysel života vo veciach. Čím sú citovo chudobnejší, tým viac sa obklopujú majetkom. Viem, že aj v našej triede je viac takých, pre ktorých sú hodnotami počítače, tablety, mobily, ale ja vidím naozaj zmysel v rodine, zdraví a priateľstve a nebudem sa meniť len preto, že je moje okolie iné. Poznám deti, ktoré zažívajú pocit krivdy, keď nemajú značkové veci a nie sú oblečené podľa poslednej módy a poznám i bohaté deti, ktoré provokujú tých chudobnejších a skromnejších posmežnými poznámkami o ich veciach. Skromní a menej majetní dnes už nemôžu zapadnúť do inej partie tých „coolových“ a často sa preto trápia. Týmto deťom rodičia denne vysvetľujú, prečo je to tak, ale neviem, prečo rodičia podnikatelia nemôžu svojim deťom vysvetliť slová skromnosť, dobročinnosť, pomoc, priateľstvo alebo plytvanie, komercia, sebeckosť...

Veková kategória 2 - Šikana - nič pre mňa!

Lucia Oravcová: Keď sa šikana...

Školy v Európe by mali byť miestom, kde sa môžeme všetci cítiť dobre. V škole získavame nové vedomosti a rozširujeme si slovnú zásobu, spoznávame iných ľudí, objavujeme svet, tu sa vytvárajú naše postoje a názory. Školy by mali byť zaujímavé, príjemné, zábavné a priateľské. Zamyslime sa nad tým, prečo sa niektoré deti boja ísť do školy a sú v nej nešťastné! Boja sa povedať príčinu svojho zvláštneho správania. Odmietajú o tom hovoriť s rodičmi a s priateľmi. Sú smutné, bojazlivé a majú psychické problémy. Rodičia neskôr často vyhľadávajú psychológa, ktorý sa pokúsi liečiť zranenú detskú dušičku. Príčinou môže byť prenasledovanie, vyhrážanie sa, ponižovanie a znevažovanie detí a dospelých.

Šikanovanie má rôzne prejavy. Najčastejším druhom je podľa mňa vydieranie: „Daj mi peniaze, lebo ťa zbijem!“ Šikanované deti si pýtajú väčšie vreckové, niekedy dokonca zo strachu zoberú peniaze aj svojim rodičom. Deti sú vydierané, aby odovzdali svoju desiatu alebo musia plniť rôzne služby. Značne rozšírené je e-šikanovanie prostredníctvom sociálnych sietí: hrubé a vulgárne slová, urážky, výsmech, ponižovanie, klamstvá na Facebooku, anonymne i verejne. Deti sa nevedia brániť a útoky systematicky ničia detskú psychiku. Šikanované deti sa uzatvárajú doma, odmietajú chodiť von, nemajú kamarátov, menia svoje zvyky, svoje správanie. S rodičmi nekomunikujú, vyhovárajú sa, klamú, boja sa. Šikanovaným deťom sa často zhorší prospech v škole, nemajú perspektívu, nemajú radosť zo života, všetko stratilo zmysel.

Záver systematického šikanovania je veľmi krutý: psychické poruchy: zajakanie, sebapoškodzovanie, samovražda...

Ja som nikdy nebola svedkom šikanovania, ani v našom kolektíve sme sa s ničím podobným nestretli. Chcela by som spomenúť, že aj dospelí bývajú často šikanovaní, hoci sa vedú lepšie brániť. Šikanujú ich nadriadení a kolegovia, bystré deti si to všimnú, že aj rodičia sa menia a reagujú inak.

Väčšina problémov by sa dala riešiť, keby ľudia spolu komunikovali, keby mali vôľu nájsť zhodu, dohodu, kompromis. Ak by sa okolo nás nevyskytovali podoby šikanovania, boli by sme ľudskejší, lepší i šťastnejší a žilo by sa nám oveľa lepšie.

Interview s...

Odpovedá Lívia Kubeková, účastníčka II. zimných olympijských hier mládeže (ZOHM) v Lillehammeri

Na II. zimných olympijských hrách mládeže (ZOHM) v Lillehammeri (10 dní: 12. – 21. február 2016) sa predstavilo celkovo 1100 športovcov. Medzi nimi aj 33 Slovákov. Tí súťažili v 7 športových odvetviach: sánkovanie, ľadový hokej, biatlon, boby, krasokorčuľovanie, bežecké lyžovanie, zjazdové lyžovanie.

Ty si Slovensko reprezentovala v ľadovom hokeji dievčat. Vieme, že vás bolo v tíme celkovo 17, hrali ste so Švajčiarskom o tretie miesto, ale nakoniec ste prehrali. **Pozri sa teraz s odstupom času na Váš výkon, lebo podľa novinárov bol tréner Andrej Schöber sklamaný. Ako ste hrali, v čom vidíš príčinu neúspechu, Ty osobne si spokojná?**

Ja som s výsledkom i s tým, ako sme hrali, spokojná, lebo na všetky zápasy sme nastupovali so zranenými hráčmi. Samozrejme, vždy sa dá hrať lepšie.

V zozname strelcov gólov jednotlivých zápasov sme Ťa síce nenašli (hrali ste s Nórskom, ČR, Švédskom a Švajčiarskom), ale je to obrovský úspech, reprezentovať SR na OH. Priblíž nám svoju cestu k tomuto úspechu – Prečo hokej? Kto Ťa k tomuto športu priviedol? Kde trénuješ? Musela si splniť nejaké podmienky, aby si bola zaradená do reprezentácie?

K hokeju ma priviedla moja mamina, ktorá hokej milovala a poznala sa s mnohými známymi hráčmi i trénermi. V súčasnosti trénujem v HK 91 Senica za chlapcov. Do reprezentácie som sa dostala na základe bodov v tabuľke hráčov. Následne ma pozvali na výberové kolá, bolo ich 5 a všetkými som prešla.

Chceli by sme sa spýtať: Na akom poste si hrala v Lillehammeri? V súvislosti s týmito ZOH ešte otázka: Súčasťou hier bola Súťaž zručností hokejistov, priblíž nám túto súťaž.

V HK 91 Senica hrám na poste pravého útočníka, ale na 2. ZOH mládeže som hrala na poste ľavého útočníka, ťažšie som si zvykala.

Súťaž zručnosti sa skladala z 8 disciplín: vedenie puku, presnosť strelby, presnosť prihrávky, korčuľovanie, rýchlosť strelby...SR v týchto disciplínach reprezentoval Sebastián Čederle zo Skalice, ktorý dosiahol úžasný výsledok a vybojoval striebornú medailu.

V Lillehammeri si určite spoznala množstvo zaujímavých ľudí - v pozícii vedúceho výpravy pôsobil dvojnásobný olympijský medailista Jozef Gönci (slovenský športový strelec, ktorý získal bronzové medaily na olympijských hrách v roku 1996 a 2004), politici, novinári, mladí športovci z iných krajín, organizátori... Kto na Teba pozitívne zapôsobil? Spoznala si nových priateľov?

Všetci ľudia na ZOH boli pre mňa noví a niečím zaujímaví. Príjemne na mňa pôsobila slovenská ambasádorka Hanka Gantnerová, ktorá s nami trávila mnoho času.

Môžeš sa vyjadriť k samotnému priebehu hier? Čo organizácia, ubytovanie (v novinách zaznelo, že bolo skromné, lebo Nóri majú iné priority - v porovnaní s nami viacej športujú a menej času trávia doma)...

Na ubytovanie sa nemôžem sťažovať, až na to, že ako jediný tím sme bývali s našimi trénermi a vedúcimi.

Mali ste čas na nejaké výlety? Priblíž nám jeden typický deň na ZOH.

Čas bol iba na jeden výlet do centra Lillehameru. Každý deň vyzeral takmer rovnako: budičiek 7:00 hod., raňajky, tréning, obed, voľný čas, opäť tréning, zápas, večera, večierka bola o 22:00 hod.

Nejaká milá/humorná/nepříjemná/trápna/zaujímavá spomienka z Lillehameru?

Každý deň bola sranda, 2 dievčatá mali narodeniny a oslava bola v štýle šľahačkovej bitvy.

Ak by si nás teraz pozvala na návštevu domov, aké suveníry by sme videli v Tvojej izbe z Lillehameru?

Organizátori si pre nás pripravili rôzne aktivity a za určitý počet bodov sme mohli získať rôzne predmety s logom OH, mám ich plnú izbu.

Si v deviatom ročníku. Aké sú Tvoje ďalšie plány? Čo ďalej s ľadovým hokejom?

Ako bude vyzerať podľa Teba ďalších 10 rokov v Tvojich plánoch – aké stredoškolské, prípadne vysokoškolské štúdium by si chcela absolvovať?

Tak to je pre mňa Ťažká otázka. Hokeju sa chcem venovať aj naďalej, to znamená, že si musím vybrať strednú školu v meste, kde sa hrá ženský hokej. Zatiaľ u mňa vyhrala Bratislava.

Na záver posledná otázka: Ako Ťa táto udalosť zmenila ľudsky ako človeka? Pochopila si niečo, uvedomila si si niečo, naštartovalo Ťa to k nejakým predsavzatiam...?

Bola to pre mňa veľká výzva, skúsenosť a hlavne zodpovednosť reprezentovať Slovensko na 2. ZOH mládeže. Určite chcem sa sebe stále pracovať a zlepšovať sa, aby som aj v budúcnosti dosiahla takýto úspech.

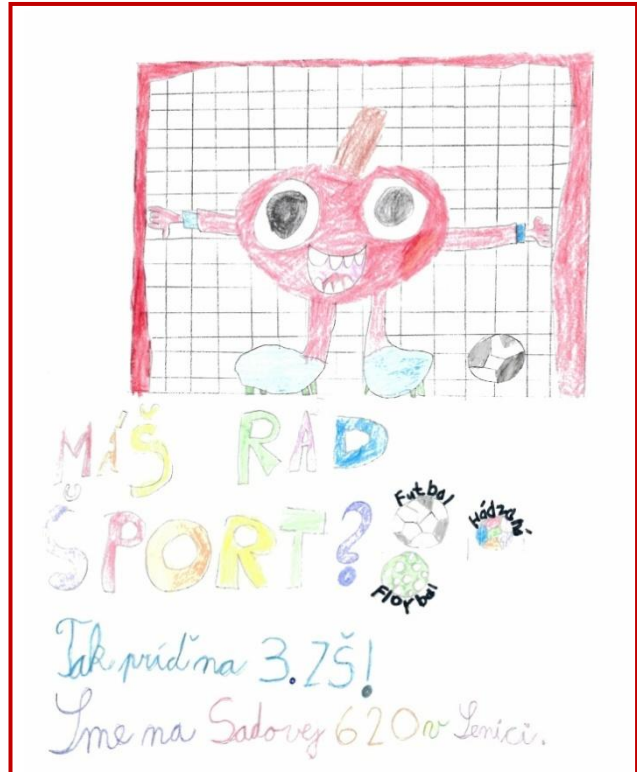
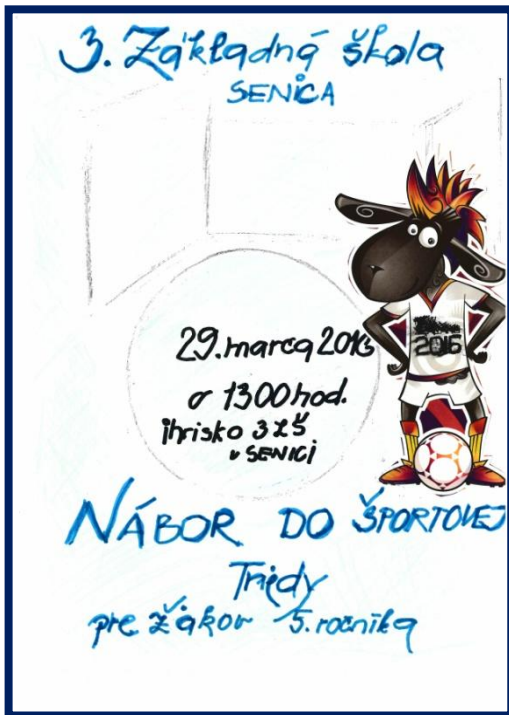
Ďakujeme za rozhovor!

Fotografia - zdroj: www.hk91senica.sk/index.php/portrety-hraov-v-mustvach/portrety-juniorov/835-2015-11-17-17-58-26.html
Otázky zostavila redakčná rada.

Šport

Plagáty vznikli počas hodiny SJL v 5. ročníku: autori Tomáš Krč a Matias Kubíček.

Marián Wallner: Naše vzory

Uruguajský národný "zabijak" Diego Forlán (Uruguaj)

Narodený: 19. mája 1979, Montevideo (Uruguaj).

Súčasný klub: Atlético Madrid (Španielsko).

Najväčšie úspechy: 1x víťaz Európskej ligy (2010), 1x víťaz Premier League (2003), 1x víťaz Intertoto Cupu (2004).

Pozícia: útočník. **Číslo dresu:** 10.

Reprezentačná premiéra: 27. marca 2002 Uruguaj versus Saudská Arábia.

Počet zápasov a gólov v reprezentácii: 65/26.

Rímsky futbalový cisár – Francesco Totti

Národnosť: talianska. **Dátum narodenia:** 27. 9. 1976

Výška: 180 cm, **hmotnosť:** 80 kg.

Klub: AS Rím. **Číslo dresu:** 10. **Pozícia:** stredopoliar, útočník.

Najväčší úspech: zlatá medaila na MS 2006.

Počas svojej profesionálnej kariéry hral len za klub AS Rím, je historicky najlepším strelcom tohto klubu.

Skala zo City - Yaya Touré

Dátum narodenia: 13. 5. 1983, Pobrežie slonoviny.

Výška: 188 cm.

Aktuálny klub: Manchester City. **Číslo dresu:** 42 **Pozícia:** záložník.

Stredopoliar Yaya Touré z Pobrežia Slonoviny získal štvrtýkrát ocenenie pre najlepšieho futbalistu Afriky.

Červíčkoviny

- ✓ www.spoonflower.com/welcome dizajn látky, tapety – návrh, vzory
- ✓ www.khanacademy.org videolekcie k matematike, chémii, informatike, histórii, biológii, astronómii, k finančníctvu, fyzike...v angličtine
- ✓ www.jigidi.com/ skladáme puzzle
- ✓ www.nasa.gov/multimedia/videogallery/index.html video-NASA objavovanie vesmíru
- ✓ www.flash-gear.com/npuz/ vytvoríme puzzle z vlastného obrázku
- ✓ www.floorpad.com/ vytvoríme vlastný pôdorys bytu

Klávesové skratky

Ctrl + T – otvorenie novej karty, prezeranie v kartách, rýchlejšia orientácia medzi stránkami.

Ctrl + W – zatvoriť aktuálnu kartu v prehliadači.

Ctrl + F – vyhľadávanie v texte prehliadača, všeobecne vyhľadávanie

Ctrl + koliesko myši – zväčšovanie a zmenšovanie stránky, textu.

Alt + F4 – zatvorenie aktuálneho okna.

Klávesová skratka Win + E - Otvorí Tento počítač.

Ctrl + alt + del – správca úloh

Ctrl + Shift + Escape – rýchle zatvorenie.

Win + L – rýchle zamknutie.

Učiteľia vám...

Veľkonočné tradície - etnografia

Vo veľkonočnom období sa dodnes zachovávajú zvyky a tradície, ktoré majú prvky pohanského (nekresťanského alebo predkresťanského) pôvodu. Veľkonočným týždňom sa končí obdobie 40-dňového pôstu. Veľká noc je súčasne najväčším cirkevným sviatkom. Vychádza z udalostí Ježišovho života, súvisí s jeho utrpením, smrťou, ale najmä s jeho vzkriesením.

Zelený štvrtok

Názov údajne pochádza z čias, keď sa varila polievka z rôznych zelín. Kresťania tvrdili, že má názov po zelenej farbe Olivovej hory, kde Ježiš začínal svoje utrpenie. V tento deň vo všetkých kresťanských kostoloch zmlknú zvony. Ako prebiehal Zelený štvrtok v živote našich predkov? Malí chlapci s rapkáčmi a pastieri bičmi, trúbami...vyháňali z dediny všetkých zlých duchov. Gazdiné natierali vchody do stajní cesnakom. Na Zelený štvrtok musela gazdiná umyť všetok riad. Bol to tradičný deň, kedy sa prvýkrát vyháňal na pašu dobytok. Z hospodárskych plodín sa na Zelený štvrtok odporúčal siať mak, hrach, bôb, tekvica a uhorky. Dobrú úrodu mala zabezpečiť príprava zeleninových jedál, ale bežné bolo aj varenie cestovín, najmä opekancov, rezancov, šúľancov, ktoré mali podporiť rast obilných klasov.

Veľký piatok

Tento deň je uctievaný ako deň Ježišovej smrti na kríži, ale je súčasne aj dňom prísneho pôstu. Ráno ešte pred svitaním sa utekali dievčatá a mladé ženy umyť do potoka, aby boli zdravé a šikovné do roboty. Tento deň platil prísny zákaz práce na poliach. V predchádzajúcich storočiach bola rozšírená predstava, že v noci zo Zeleného štvrtka na Veľký piatok sa schádzajú strigy na rôznych miestach. Inde sa zase verilo, že v túto noc sa otvárajú poklady, tajomné skrýše v zemi. Jedálny lístok bol na Veľký piatok zostavený tak, aby mali jedlá vplyv na dobrú úrodu.

Biela sobota

Hneď ráno sa tento deň chystali gazdiné piecť koláče. Niekde sa piekol aj baránok a koláč – baba. Na raňajky otec rozkrojil vajíčko na toľko dielov, koľko pri stole sedelo ľudí. Každý zjedol svoj diel preto, aby na seba navzájom nezabudli. Z mäsitých jedál sa pripravovalo bravčové, najmä šunka, klobásy, huspenina. Vo viacerých oblastiach sa pripravovalo jahňa, ktoré patrilo k starožitovským rituálnym pokrmom. V južných častiach stredného a západného Slovenska sa doteraz peče baránok z masy pripravenej z vajec, žemle a klobásy, ktoré sa vložia do plechovej formy a upečú. Dnes si kupujeme sladkého baránka z piškótového cesta. Vo veľkonočných obradoch mal významnú funkciu oheň. Kresťanská cirkev zaviedla v 8. storočí veľkonočné svätenie ohňa. Novým ohňom sa zapalovala večná lampa, zvyšky starého oleja sa pálili pri kostole. Ľudovo sa tento úkon nazýval „pálenie Judáša“. Keď sa popoludní rozviazali na kostole všetky zvony, všetci sa utekali umyť do potočnej vody – voda mala odplaviť všetky choroby. Podvečer sa celé rodiny vybrali do kostola na slávnosť „Vzkriesenia“. Pri tomto obrade kňaz zapálil oheň, posvätil ho a zapálil veľkonočnú sviečku paškál.

Veľkonočná nedeľa

Gazdiné mali pripravené v kočíkoch jedlá, ktoré sa niesli posvätiť do kostola. V košíku bola šunka, vajíčka, koláče, raňajkovalo sa po návrate z kostola. Stolovanie na obed pripomínalo Štedrú večeru. Stôl bol prikrytý čistým obrusom, gazdiná mala všetko vopred pripravené, nesmela od stola vstať.

Veľkonočný pondelok

Býval zo všetkých dní najveselší. Niesol sa v znamení šibačky a oblievačky. Dievčatá si síce snažili poschovávať, ale šibači ich nakoniec objavili – tradícia, že studená voda a prútený korbáč dodáva dievčatám zdravie. Na Záhori chodievali partie mládencov s veľkými korbáčmi – „kocarom“, ale každý z nich mal aj menší korbáč z vrbového prútia. Úlohou dievčat bolo vždy po šibačke uviazať na kocar farebnú stuhu. Chlapci šibali gazdiné, aby „neoprašiveli“, gazdiná sa im odmenila vajíčkom a koláčom, dodnes sa nalieva alkohol. Na druhý deň bol zvyk, že dievčatá šibali chlapcov. Po druhej svetovej vojne sa forma kúpačiek a šibačiek začala meniť. Už len zriedka polievajú chlapci dievčatá vedrami, dnes to je hrnček vody alebo kolínska voda.

Techniky zdobenia kraslíc, ktoré sú významnou súčasťou tradícií

Farbenie – vajíčko sa ponáralo do odvaru z rôznych rastlín, cibule alebo kôry stromov. Farbenie bez ornamentálnej výzdoby bolo najstaršou technikou. Vajíčko by sa malo variť 20 minút, najrozšírenejšia bola hnedá a červená farba. Na západnom Slovensku prevláda technika zdobenia kraslíc leptaním: ocot, voda z kyslej kapusty.

Ďalšou technikou bolo nanášania rozpusteného vosku – batikovanie. Kraslice sa zdobili odrôtovaním, voskom a olepovali sa slamou, nemenej zaujímavou technikou bolo olepovanie vajíčok bielou alebo zafarbenou dužinou močiарnej trávy – „sitinou“ – Trenčín, Orava, Kysuce. Dužina sa nalepovala na vajíčko riedkym cestom. Na slovensko-moravskom pomedzí sa oblepovali vajíčka slamou.

MAJLING, V. 2007. *U nás taká obyčaj. 1. vydanie.* Vydavateľstvo: Computer Press, 2007, 204 s. ISBN: 8025118092.

www.jankohrasko.sk/clanok/17115/co-ste-o-krasliciach-nevedeli/#!/prettyPhoto

www.velkonoce.nasesvatky.cz/tradice

<http://www.fler.cz/zbozi/kraslice-zdobene-slamou-2499538>

<http://bystrica.dnes24.sk/galeria/drotene-kraslice-31041/fotografia-2?articleId=151095>

<http://www.info.sk/sprava/86856/unia-zien-slovenska-spristupnila-vystavu-velkonocnych-motivov/>

<http://www.fler.cz/zbozi/malovana-vajicka-3438156>

Učiteľia vám

Daltonské vyučovanie – daltonský vplyv, štýl, filozofia

„Dalton nie je metóda alebo systém, dalton je vplyv.“

(Helen Parkhurstová, zakladateľka a priekopník tohto hnutia)

II. časť - pokračovanie

3. Kľúčové kompetencie daltonskej školy

- ⊙ **Naučiť deti spolupracovať**, riešiť úlohy s inými deťmi. Pracovať nielen s tými, pracovný štýl ktorých vyhovuje, ale najmä s dominantnými typmi/so spolužiakmi bez motivácie/konfliktnými deťmi..., ako príprava na reálny život. Učiť sa komunikovať, zvládať konflikty, sebareflexii a rešpektu k iným. Deti sa snažia spolupracovať, viesť iných, učiť ich, ale nie dovoliť odpísať vypracované výsledky. Deti sa učia potlačiť egoizmus a rivalitu a trénujú prosociálnosť.
- ⊙ **Proces môže byť dôležitejší než výsledok.** Dôležitá je snaha, samostatné riešenie úlohy, aktivita, tvorivosť, pružnosť, hľadanie nových riešení, iný pohľad na problém..., hoci konečný výsledok (hodnotenie – bodová úspešnosť) nemusí byť práve optimálny.
- ⊙ **Učíme deti samostatne pracovať**: deti si môžu zvoliť spôsob riešenia úlohy: samostatne/ v dvojici/kooperácia/pomocná skupina, manažujú si svoju prácu, usilujú sa samostatne dospieť k riešeniu, vyriešiť zadanú úlohu, tým sú vedené k sebakontrola a k sebahodnoteniu. Cieľom daltonského vyučovania je dosiahnuť maximálnu aktivitu žiakov tak, aby učiteľ ustúpil do úzadia, stal sa koordinátorom/poradcom/divákom.

Najviac pomáhajú žiakom učiteľia, ktorí reagujú na signály, ktoré deti vysielajú a nie na chyby, ktoré robia.

- ⊙ **Akceptovať rozdiely medzi deťmi.** Učiteľ pracuje s mnohopočetnou inteligenciou a rôznymi učebnými štýlmi. Zostavuje úlohy tak, aby posilnil lingvistickú alebo matematickú inteligenciu, úlohy smerujúce k prevládajúcemu učebnému štýlu. Pracovný list s úlohami alebo jednotlivé úlohy by mali byť redukované (zjednodušené), ak má dieťa vývinové poruchy učenia. Uvedomovať si, že každé dieťa prechádza vlastným procesom učenia a osobného vývoja.

Rozhodujúce je rešpektovať deti a dôverovať im. Všetko ostatné sú detaily.

- ⊙ **Odložená pozornosť.** Učiteľ ustupuje po pokynoch, po formovaní problému, do úzadia. Nevysvetľuje, neopakuje, lebo platí pravidlo, že čím viac sa učiteľ snaží, čím viac vysvetľuje, tým deti menej počúvajú, spoliehajú sa na riešenie, sú pasívne. Dieťa by sa malo opakovane vrátiť k zadaniu, sústrediť sa na text, snažiť sa dekódovať informácie a samo nájsť riešenie. Ďalším krokom je hľadanie pomoci u spolužiakov, pomoc učiteľa je až posledným riešením.

Duševná bystrosť sa rozvíja tým, že sami riešime problémy, nie tým, že nám niekto ukazuje, ako ich možno riešiť.

- ⊙ **Učiť deti zaobchádzať so slobodou.** Zodpovedná sloboda: dieťa slobodne rozhoduje o svojej práci počas hodiny, ale slobodu nezneužíva, uvedomuje si, že je zodpovedné za svoj výsledok a výsledok práce počas konkrétnej hodiny. Učiteľ predáva žiakovi časť zodpovednosti za štúdium: nielen za konečný výsledok, ale aj za spôsob, akým ho dosiahne. Zodpovednosť je základný bod daltonského vyučovania.
- ⊙ **Učiť deti pracovať s chybou, byť kritický a sebakritický.** Učíme deti, aby si našli chybu, ako reagovať na chybu, byť kritický a sebakritický. Nebáť sa asertívne kriticky pozrieť na spolužiakov a učiteľa, zdvorilo formulovať argumenty.

Najväčším úspechom pre učiteľa je, keď môže povedať: „Deti teraz pracujú, ako keby som ani neexistoval.“ Maria Montessori

PaedDr. Žaneta Pikartová

Redakčná rada: Lucia Oravcová (V.A), Timotej Vričan (V.B), Karolína Koníková (V.A), Diana Dermeková (V.B), Adrianka Ondisová (V.B), Marián Wallner (V.B) - pod vedením PaedDr. Žanety Pikartovej.

